

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie z powództwa Spółdzielni [...] w R.
przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej
z udziałem P. D.
o wydanie decyzji w sprawie dostępu do budynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 16 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 października 2017 r., sygn. akt VII ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły (postanowienia Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16 oraz z 23 maja 2018 r., I CSK 33/18), lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni w orzecznictwie oraz wkład w rozwój prawa i jurysprudencji (postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17 i z 23 maja 2018 r., I CSK 33/18). W konsekwencji w skardze kasacyjnej nieodzwonne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Katalog takich okoliczności zawiera art. 398⁹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów.

W niniejszej sprawie Spółdzielnia „[...]” z siedzibą w R. zaskarżyła skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 października 2017 r., VII ACa [...], uzasadniając jej przyjęcie do rozpoznania występowaniem w sprawie następujących istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.):

- 1) czy pismo przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, złożone w trakcie postępowania, może być potraktowane jako wniosek wszczynający to postępowanie i stanowić podstawę wydania decyzji dostępowej;
- 2) czy bezprawne posadowienie lub posiadanie na budynku (nieruchomości) urządzeń telekomunikacyjnych wyczerpuje przesłankę doprowadzenia publicznej sieci telekomunikacyjnej do nieruchomości;
- 3) czy można zapewnić dostęp przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu, który nie wszczął i nie prowadził, przez okres 30 dni przed złożeniem wniosku do Prezesa UKE, negocjacji wymaganych przez art. 30 w zw. z art. 21 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- 4) czy w sytuacji gdy ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania zawarte w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego są sprzeczne z przepisami prawnymi oraz zasadami logiki prawniczej, są one wiążące dla sądu niższej instancji oraz sądu drugiej instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego skuteczne powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga łącznego wykazania następujących przesłanek:

- problem prawny powinien być sformułowany w sposób ściśle generalny i abstrakcyjny, oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń lub oceny dowodów,

czyli nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 maja 2012 r., III CZP 14/12; 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14; 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; 12 marca 2018 r., III CSK 288/17; 24 kwietnia 2018 r., II CSK 752/17; 22 maja 2018 r., I CSK 23/18);

- problem prawny musi pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą tzn. mieć oparcie w podstawach faktycznych i prawnych zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13; 24 września 2015 r., II PK 19/15; 24 października 2017 r., I CSK 599/17);

- sformułowaniu problemu powinno towarzyszyć precyzyjne wskazanie przepisu bądź przepisów prawa, który wzbudziły poważne wątpliwości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 października 2011 r., III SK 25/11; 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11; 10 lipca 2014 r., II PK 257/13; 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17);

- problem prawny musi zostać poparty wyczerpującym wywodem jurydycznym, obejmującym omówienie różnych sposobów interpretacji danego przepisu prawa w świetle orzecznictwa lub piśmiennictwa, wskazanie pogłębionych argumentów za wariantem preferowanym przez skarżącego oraz przeciw wariantowi przyjętemu przez sąd drugiej instancji. Postawienie samych pytań jest niewystarczające dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07; 20 września 2011 r., I PK 52/11; 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12; 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 550/17);

- przedstawiony problem prawny musi być «istotny», czyli skarżący musi wykazać, że problem ma precedensowy i uniwersalny charakter, w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Tak będzie w sytuacji, gdy problem nie został rozstrzygnięty przez orzecznictwo sądowe, a w szczególności jeśli Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska na dany temat, a także wtedy, gdy

istnieje już utrwalona linia orzecznicza, ale z uwagi na szczególne okoliczności wymaga zmiany – w tym drugim przypadku konieczność zmiany dotychczasowego stanowiska SN wymaga uzasadnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01; 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02; 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16; 16 maja 2018 r., II CSK 15/18).

Problemy przedstawione w skardze kasacyjnej powoda nie mogą zostać uznane za istotne zagadnienia prawne w powyższym rozumieniu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że żaden z przedstawionych problemów nie został poparty przez powoda wyczerpującym wywodem jurydycznym – w przypadku pierwszych dwóch zagadnień wywód był zdawkowy i ograniczał się do podtrzymania stanowiska wyrażonego w postępowaniu apelacyjnym, a w przypadku ostatnich dwóch zagadnień w ogóle nie wyjaśniono, na czym polegają wątpliwości z nimi związane i nie przytoczono żadnych argumentów na rzecz ich określonego rozstrzygnięcia. W przypadku problemów opisanych w pkt 1, 2 i 4 nie oznaczono w ogóle przepisów prawa, z którymi wiążą się wątpliwości. Problemy opisane w pkt 1-3 zostały zredagowane w sposób kazuistyczny, zmierzający do uzyskania rozstrzygnięcia adekwatnego do konkretnych okoliczności sprawy. Problem opisany w pkt 3 – dotyczący możliwości zapewnienia dostępu technicznego przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu bez przeprowadzenia 30-dniowych negocjacji wymaganym prawem – opiera się na założeniu sprzecznym z ustaleniami faktycznymi sądów obydwu instancji, które zgodnie uznały, że między zainteresowanym a powodem takie negocjacje się odbyły. Wskazane problemy nie zostały więc sformułowane w sposób generalny i abstrakcyjny. Jedynie problem opisany w pkt 4 – dotyczący możliwości odstąpienia od oceny prawnej sądu odwoławczego w przypadku sprzeczności z przepisami prawa i zasadami logiki prawniczej – został sformułowany w sposób dostatecznie abstrakcyjny, aby mógł w ogóle zostać uznany za zagadnienie prawne. Nie jest to jednak zagadnienie «istotne», ponieważ w jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że sąd jest zwolniony z obowiązku uwzględnienia oceny prawnej i wskazań sądu odwoławczego jedynie w trzech przypadkach – po pierwsze, gdy nastąpiła zmiana stanu prawnego (co wynika wprost z art. 386 § 6

zd. 2 k.p.c.); po drugie, gdy wykładnia dokonana przez sąd odwoławczy nie stanowiła logicznej przesłanki pozytywnego lub negatywnego ustosunkowania się do zarzutów apelacyjnych ani do ewentualnych uchybień branych pod rozwagę z urzędu (wyroki Sądu Najwyższego z: 14 stycznia 1963 r., II CR 1003/62; 20 lutego 2002 r., V CKN 757/00; 16 lipca 2009 r., II UK 385/08); po trzecie, gdy nastąpiła istotna zmiana okoliczności faktycznych, na podstawie których sąd apelacyjny dokonał poprzednio oceny prawnej (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 4 listopada 1967 r., I CR 381/67; 27 lipca 1971 r., II CR 47/71; 24 kwietnia 2002 r., IV CKN 946/00; 31 stycznia 2018 r., I CSK 195/17). Powód nie przedstawił żadnych argumentów na rzecz odstąpienia od tej linii orzeczniczej.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.